

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33272
Nom: Filosofia de la ciència I
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1012 - Grau en Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	3	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1012 - Grau en Filosofia	Filosofia de la ciència	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

IRANZO GARCIA VALERIANO

PEREZ GONZALEZ SAUL

RESUM

L'assignatura pretén familiaritzar a l'estudiant amb els aspectes més generals de la metodologia científica i els problemes filosòfics suscitats per esta. Les qüestions fonamentals a abordar en esta línia, la qual cosa no exclou abordar altres qüestions relacionades, són: el mètode i els objectius en la ciència; el paper de l'observació, el mesurament i l'experimentació en la contrastació d'hipòtesis; la influència dels valors en la pràctica científica; la naturalesa de les lleis, els models i les teories científiques; la identificació de relacions causals; les nocions de confirmació i explicació; i la discussió sobre la naturalesa i demarcació de la ciència.

En l'assignatura es fomentarà el coneixement del marc normatiu i dels principis fonamentals de la Llei Orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual. Es tractaran continguts en matèria d'igualtat i amb perspectiva de gènere, i es prestarà atenció a les estratègies de prevenció, sensibilització i detecció de situacions de violència sexual en l'àmbit educatiu, al mateix temps que s'integraran pràctiques docents d'actuació per a la prevenció i detecció de violències sexuals, en coordinació amb els recursos institucionals i els protocols establerts per la UV.

p>

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No hi ha cap condició previa.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D'APRENTATGE

1004 -

Adquirir habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau d'autonomia creixent.

Apreciar l'autonomia i la independència de judici.

Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.

Conèixer les idees i els arguments dels principals filòsofs i pensadors, extrets dels seus textos, així com la investigació de les seues diverses tradicions i escoles, identificant-hi els possibles biaixos androcèntrics.

Estimar positivament el pensament original i creatiu.

Identificar i avaluar amb claredat i rigor els arguments presentats en textos o exposats oralment.

Identificar les qüestions de fons que subjauen a qualsevol tipus de debat.

Manejar amb soltesa i eficàcia les diverses fonts d'informació: bibliogràfiques, electròniques i altres.

Manejar-se amb soltesa en l'estudi filosòfic d'àrees particulars de la investigació i de la praxi humana, com ara la ment, el coneixement, el llenguatge, la tecnologia, la ciència, la societat, la cultura, l'ètica, la política, el dret, la religió, la literatura, les arts i l'estètica, evitant els caires androcèntrics.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'ensenyament secundari general, i se sol trobar a un nivell que, si bé recolza en llibres de text avançats, també inclou alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat de reunir i d'interpretar dades rellevants (normalment, dins la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre assumptes rellevants d'índole social,

científica o ètica.

Reconèixer i respectar allò que és diferent i plural.

Relacionar problemes, idees, escoles i tradicions.

Saber aplicar els coneixements adquirits per aclarir o resoldre determinats problemes aliens al propi àmbit de coneixement.

Saber treballar en equip evitant la discriminació per raons de gènere.

Ser capaç d'aprenentatge autònom.

Ser capaç d'innovació i creativitat.

Ser capaç d'obtenir informació a partir de diferents fonts primàries i secundàries.

Ser capaç d'organitzar i planificar els temps de treball.

Ser respectuós amb la diferència i la pluralitat evitant la discriminació per raons de gènere.

Tenir capacitat de crítica i autocrítica.

Tenir capacitat de transmetre a altres (experts o no) informació, idees, problemes i solucions.

Tenir capacitat per analitzar, sintetitzar i interpretar dades rellevants d'índole cultural, social, política, ètica o científica, i d'emetre'n judicis reflexius des d'una perspectiva no androcèntrica.

Treballar amb un grau creixent d'automotivació i autoexigència.

Utilitzar i analitzar amb rigor terminologia filosòfica especialitzada.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció: ciència i filosofia de la ciència.

El paper de la ciència en el món actual.

Objectius de la ciència i objectius de la reflexió filosòfica sobre la ciència.

2. Observació i mesurament en ciència

Tipus de conceptes.

El llenguatge quantitatiu en la ciència. Utilitat i justificació en diverses àrees científiques. La distinció teòricoobservacional.

3. Experiment i mètode científic

Característiques i funcions de l'experiment en la ciència.
La metodologia científica: pluralitat i historicitat.
El mètode hipoteticodeductiu.
La subdeterminació empírica de la teoria.

4. Hipòtesis, lleis, teories i models.

Tipus d'hipòtesis.
Què és una llei científica?
Lleis, predicció i explicació.
Concepcions sobre les teories científiques (concepció enunciativa / concepció semàntica).
Models en les ciències empíriques.

5. Correlacions i causes.

Associacions i correlacions. Determinisme i indeterminisme.
Disseny experimental per al descobriment de les causes (assaigs aleatoris controlats, estudis prospectius, estudis retrospectius).

6. L'explicació científica.

El model de cobertura legal. L'explicació com a unificació.
Explicació i intervenció.
Explicació i mecanismes.

7. Ciència i pseudociència.

Ciència i valors.
Implicacions extrafilosòfiques de la qüestió "ciència/pseudociència".
Comparació de diversos criteris de demarcació.
Ciència i coneixement fiable.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	5,00
Teoria	30,00
Seminari	15,00

Total hores	50,00
--------------------	--------------

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	25,00
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	100,00

METODOLOGIA DOCENT

En les classes teòriques s'explicaran els conceptes i posicions principals de cadascun dels temes a tractar. Si ho estima pertinent, el professor indicarà lectures d'ampliació sobre l'explicat en classe.

En les classes pràctiques el que es pretén és discutir, aprofundir i aplicar amb rigor les nocions exposades en les classes teòriques. Entre les estratègies que es poden considerar estan les següents:

- (a) exercicis i qüestionaris per a reforçar la comprensió dels conceptes i idees fonamentals de cada tema;
- (b) comentaris de text d'autors rellevants en la disciplina;
- (c) discussió d'articles de seccions científiques de periòdics o revistes de divulgació científica que siguin rellevants per a la temàtica de l'assignatura;
- (d) anàlisi d'episodis concrets de la història/pràctica científica;
- (e) exposicions orals per part dels alumnes, preferiblement en grup, sobre lectures convingudes.
en grup, sobre lectures convingudes.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura s'estableix com segueix:

- Prova final escrita i individual sobre el temari discutit en les classes teòriques = 80% de la nota total. Aquesta prova podrà demanar respostes llargues, respostes curtes, o una combinació de tots dos tipus.
- Activitats desenvolupades en les classes pràctiques (exercicis/qüestionaris, comentaris de text, etc.) =

20% de la nota total.

La qualificació final de l'assignatura serà la suma de les notes obtingudes en cada part, teoria i pràctica. No obstant això, per a aprovar l'assignatura és requisit necessari aprovar l'examen-prova final sobre la part teòrica de l'assignatura. En cas contrari, no se sumaran les notes obtingudes en la part pràctica.

Les activitats pràctiques no són recuperables en segona convocatòria.

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentas (ACGUV 123/2020). L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

[Bibliografia bàsica]

Chalmers, A. (2010; 4^a ed. ampliada). ¿Qué es esa cosa llamada ciencia? Siglo XXI.

Diéguez, A. (2022). Filosofía de la ciencia. Ciencia Racionalidad y realidad. UMA Editorial.

Díez, J., y Moulines, C.U. (2008). Fundamentos de Filosofía de la Ciencia. Ariel.

[Bibliografia complementaria]

Diéguez, A. (2024). La ciencia en cuestión. Disenso, negación y objetividad. Herder

Giere, R. N. (2006; 5^a ed.). Understanding scientific reasoning. Thomson-Wadsworth.

Humphreys, P. (Ed.). (2016). The Oxford Handbook of Philosophy of Science. Oxford University Press.

Rosenberg, A. y McIntyre, L. (2019; 4^a ed.). Philosophy of Science. A Contemporary Introduction. Routledge.